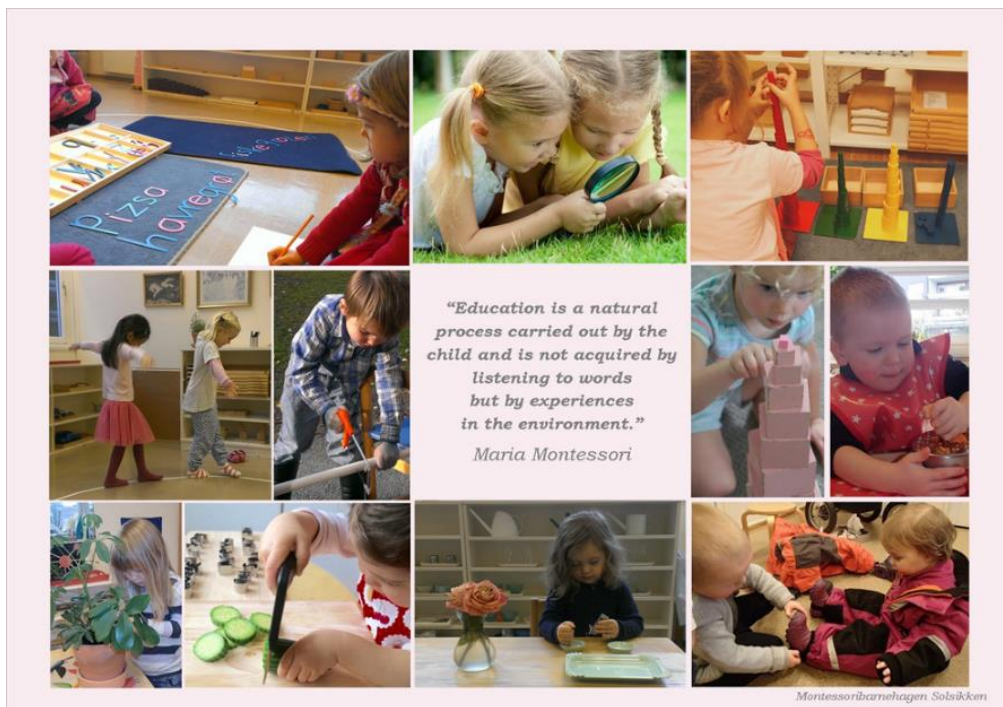


Årsplan 2020 for Montessoribarnehagen Solsikken Lilleputt

Fastsatt av Samarbeidsutvalget 07.02.2020



1. OM BARNEHAGEN

Lilleputt ligger høyt og fritt oppe på Ullerntoppen, med en fantastisk utsikt over Oslo. Vi er så heldige at barnehagens uteområde er som et lite stykke villmark som gir masse lekemuligheter og varierte utfordringer for barna våre. Skogen er rett i nærheten. Lilleputt ligger skjermet fra trafikk, men har allikevel nærhet til både buss og t-bane.

Lilleputt kjennetegnes av en engasjert og stabil personalgruppe. De fleste av våre pedagoger har Montessoriutdannelse i tillegg til å være barnehagelærere. Vi har ansatte med høy og variert kompetanse. Vi har ulike interesser, ulik bakgrunn og ulik etnisitet. Dette gjør at vi kan møte ulike barn på ulike måter og se de med ulikt blikk. Vi er stolte over vårt store mangfold.

Montessoribarnehagen Solsikken i Oslo består av syv barnehager fordelt på tre bydeler:

I bydel Ullern er det en barnehage med plass til 52 barn.

I bydel Vestre Aker bydel fire barnehager med plass til i alt 130 barn.

I bydel Nordre Aker bydel to barnehager med plass til i alt 52 barn.

Montessoripedagogikken ble utviklet av den italienske legen Maria Montessori. Hun oppdaget at barnet i perioden fra det er 0-6 år lærer ved å absorbere inntrykk fra sine omgivelser. Dette kalte hun for det absorberende sinn. I løpet av disse årene utvikler barnet sin personlighet samtidig som det lærer seg å tilpasse seg sin kultur som blant annet innebærer normer og regler samfunnet har utviklet. Som Montessoribarnehage ligger vårt fokus i denne perioden på å imøtekomme barnets naturlige utviklingsmessige behov som knyttes til dette. Vi gjør dette ved å ha et nøye forberedt miljø, noe som er en essensiell del av montessoripedagogikken. Det fysiske miljøet virker som den tredje pedagog og skal inneha materiell der barnet står fritt til å utforske, tilegne seg kunnskap og utvikle ferdigheter. På denne måten får barnet mulighet til å samle erfaringer og gjøre oppdagelser på egenhånd i sitt eget tempo. Gjennom observasjoner av hvert enkelt barn veileder pedagogen barnet ut fra hvor det befinner seg i sin utvikling og hva slags stimuli det har behov for. De ulike fasene barnet går gjennom der det er spesielt interessert og nysgjerrig på visse typer stimuli, kalte Montessori for sensitive perioder. Det forberedte miljøet skal være tilrettelagt for å imøtekomme alle de sensitive periodene barnet går gjennom.

2. TILVENNING

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen. Se «Oslostandard for tilvenning i barnehagen».

Våre tiltak for å oppnå dette :

- Vi har åpen barnehage noen timer hver uke på våren for de som har fått plass.
- Vi gir informasjon om våre rutiner for oppstart og tilvenning.
- Vi gir tilbud om hjemmebesøk med 2 voksne fra barnets nye avdeling.
- Vi har en egen oppstartsamtale med foreldrene i tilvenningsperioden.
- Vi tilpasser tilvenningsperioden til hvert enkelt barns behov og har fokus på en tett dialog i denne perioden.

- Barna begynner i grupper på 3-4 av gangen sammen med en av sine foreldre og to ansatte, slik blir foreldrene tryggere på barnehagens ansatte og rutiner, noe som i sin tur gir tryggere barn. Foreldrene får også mer tid til å bli kjent med hverandre. Deres barn blir kjent med flere voksne og barn samtidig og får mulighet til selv å velge hvem av de ansatte de føler seg knyttet til. Målet for tilvenningsperioden er ikke å lære å være borte fra foreldrene, men heller å lære å mestre nye omgivelser og situasjoner med god støtte i ryggen.

3. VENNSKAP OG FELLESSKAP

I barnehagen skal alle barn få oppleve seg selv som verdifulle, få venner og bidra i et sosialt fellesskap.

Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser.

Barnehagen skal fremme likestilling, og motvirke alle former for diskriminering.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi har aktiviteter innenfor harmoni og høflighet, en betegnelse som innebærer å støtte og veilede barns sosiale og moralske utvikling og det å oppføre seg på en måte som ivaretar seg selv og de rundt en. Her lærer de kulturelle normer og regler som bidrar til å skape en harmonisk barnegruppe. Dette innebærer blant annet hvordan man ser at andre trenger hjelp, hvordan man snakker til hverandre og hvordan man inviterer andre med i en aktivitet.
- Personalet i barnehagen har et bevisst forhold til det å motvirke alle former for diskriminering ved å reflektere over egne holdninger og væremåter slik at barna opplever barnehagen som en likestilt arena med fravær av kjønnsstypiske normer, kommentarer og materiell.
- Personalet møter barna som et unikt individ med utgangspunkt i deres forskjelligheter og behov. På denne måten absorberer barna hvordan hvert individ skal behandles med respekt.
- Gjennom samtaler og refleksjon jobber vi for å opprettholde og videreutvikle et felles pedagogisk grunnsyn basert på vårt verdigrunnlag.

4. LEK

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal ha et fysisk miljø som støtter barnas utvikling og sosiale og språklige samhandling.

Barnehagen skal legge til rette for et inkluderende miljø der alle barna kan oppleve glede og engasjement gjennom lek.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi har fokus på å ha en lekende tilnærming til alle aktiviteter som foregår inne og ute slik at det oppleves som lystbetont.
- Alt materiell står i barnas høyde og er derfor tilgjengelig til enhver tid slik at de selv velger aktiviteter ut fra et interesseområde som gleder og engasjerer. Barna trenger ikke å spørre personalet om hjelp for å utføre en aktivitet.

- Barnehagen tilrettelegger for materiell som innbyr til ulik aktivitet inne og ute, noe som støtter opp under barnas utvikling og samhandling på forskjellige måter slik at barna opplever variasjon i sin hverdag.
- Personalet er aktivt tilstedeværende i leken for å veilede og sikre at hvert enkelt barn inkluderes.

5. LÆRING

Barna skal oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer barns nysgjerrighet og lærelyst.

Barnehagen skal sørge for utvikling og progresjon innenfor alle fagområdene i Rammeplanen for barnehagen.

Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner.

Våre tiltak for å oppnå dette :

- Personalet veileder og tilrettelegger for materiell som inviterer til selvstendig arbeid og utforskning slik at barna selv får mulighet til å gjøre oppdagelsene.
- Gjennom progresjonsplanen beskriver vi hvordan vi ut fra barnets alder jobber med utvikling og progresjon innenfor de ulike fagområdene i rammeplanen.
- Gjennom observasjoner legger pedagogene merke til barnets interesseområde og presenterer materiell ut fra dette. Presentasjonen blir tilpasset det enkelte barnets behov og materialet gir barnet utfordringer som det gjennom selvstendig arbeid og videre utforskning vil mestre ved å opparbeide seg en ny kunnskap og ferdighet. Denne mestringen bidrar til at barnet opparbeider seg tiltro til egne evner.

6. KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

Barnehagen skal støtte barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser.

Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen.

Barnehagen skal fange opp og støtte barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling. Se «Oslostandard for systematisk oppfølging av barns språkutvikling».

Våre tiltak for å oppnå dette:

- I Montessoripedagogikken er det fokus på at barnet sanser før det får ord og begreper. Dette hjelper barnet til å få en dypere forståelse av ordenes betydning og de oppleves da som meningsfulle.
- Nye ord og begreper kan læres gjennom en trestegsleksjon.
Steg 1: Presentasjon av de nye ordene ved hjelp av materiell.
Steg 2: Repetisjon, den voksne repeterer ordene mens barnet føler, flytter eller ser på

materiellet.

Steg 3: Gjenkjennelse, barnet blir spurt om det husker ordene.

- Som Montessoribarnehage har vi eget språkmateriell utviklet for å støtte barnets språklige utvikling.
- Vi bruker enhver situasjon til å benevne gjenstander, omgivelser og sette ord på følelser for å hjelpe barnet til å få et rikere språk.
- Vi lytter til barna og både oppfordrer dem og hjelper dem til å sette ord på tanker, meninger og følelser. Disse møtes alltid med forståelse og respekt.

7. DIGITAL PRAKSIS

Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i lek, læring og kreative prosesser.

Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Barnehagens ansatte skal utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte.

Våre tiltak for å oppnå dette :

- Hver barnehage har et nettbrett og en smart-telefon. Barna kan benytte dette til å ta bilder og være med å legge ut på e-barnehage som informasjon til foreldrene. I dette arbeidet kan barna lære om det etiske ved å legge ut bilder og refleksjoner rundt dette. Nettbrettene kan også i enkelte tilfeller brukes som oppslagsverk for å søke informasjon.

8. SAMARBEID OG SAMMENHENG MELLOM SKOLE OG BARNEHAGE

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barnet får en trygg og god overgang fra barnehage til skole. Se «Oslostandard samarbeid og sammenheng mellom skole og barnehage».

Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag for å begynne på skolen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi har samtaler med hvert enkelt barn på våren med fokus på barnets egne tanker om det å begynne på skolen og barnets ståsted før skolestart.
- Vi har foreldresamtaler på våren der de foresatte utveksler tanker rundt skolestarten med pedagogisk leder. Her gjennomgås også informasjonsskjemaet som fylles ut og sendes til skolen, dersom foresatte ønsker det.
- Vi har fokus på at barna skal bli selvstendig på områder som vil gjøre skolehverdagen lettere. Dette innebærer å mestre påklledning, ha evne til å selv bedømme hvilke klær som er nødvendig utfra vær, være vant til å ta imot beskjeder og følge disse og kunne sitte konsentrert med et arbeid.
- En dag i uken har vi førskoleklubb for skolestartere på tvers av avdelingene. Da er barna samlet til aktiviteter sammen med sine jevnaldrende.

9. OMSORG

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan knytte seg til personalet og til hverandre.

I barnehagen skal alle barna bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

*Barnehagen skal forebygge og avdekke omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.
Se Oslostandard for samarbeid mellom helsestasjon, barnehage og barneverntjenesten.*

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Som Montessoribarnehage tenker vi at individuelle særegenheter er en styrke som samlet sett gjør barnegruppen sterkere og dyktigere. I tillegg til fokus på hvert enkelt barn er vi svært opptatt av samspill og fellesskap.
- Montessoripedagogikken har som mål at barna skal oppleve trygghet og selvstendighet. Vi fokuserer derfor på gode rutiner i barnehagen.
- En sentral del av Montessoripedagogikken er jevnlig observasjoner for å kartlegge hvert enkelt barns behov. Med utgangspunkt i disse observasjonene planlegges videre arbeid med barnet. De voksne i barnehagen innehar kompetanse på hva som er gode oppvekstmiljøer for barn, og er omsorgsfull og framtrer som gode rollemodeller ovenfor barna.
- Som en naturlig del av Montessoripedagogikken får barna jevnlig 1:1 presentasjoner av pedagogene. På denne måten sikres det at hvert enkelt barn blir sett og fulgt opp.
- Vi skal til enhver tid ha ansatte som er observante på hvilke tegn man skal se etter med tanke på å avdekke vold, omsorgssvikt og seksuelle overgrep, og vi har tilgang til et nettverk av ressurser innenfor andre instanser.

10. MEDVIRKNING

Barn skal delta i demokratiske prosesser og ha innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Barnas medvirkning må tilpasses individuelle forutsetninger og behov.

Barnehagen skal ivareta foresattes rett til medvirkning, og samarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Våre tiltak for å oppnå dette :

- Som Montessoribarnehage er et av våre grunnprinsipper frihet under ansvar. Frihet til å velge står sentralt. Ved å la barna ta egne avgjørelser og valg ruster vi deres selvstendighet, dette gjøres innenfor tydelige rammer tilpasset individenes alder og behov. Barnas synspunkter blir tatt til følge, men barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er modent nok til å ta. Barnet velger selv hva det vil aktivisere seg med, når og hvor lenge, og med hvem. Ved å gi barnet frihet får de mulighet til å medvirke (Barns rett til medvirkning står i Barnehageloven).
- Gjennom observante og tilstedeværende voksne ivaretar vi barnets deltagelse i fellesskapet og lar de få uttrykke seg gjennom sitt verbale og non-verbale språk. Barna skal bli sett og hørt. De skal gjennom hele barnehagedagen oppleve at det står fritt til å kommunisere og

snakke med hverandre. Dette er naturlig integrert i hverdagen for å utvikle deres språk og kommunikasjonsevne. Alle voksne i Montessoribarnehagen Solsikken må være seg bevisst at de er språklige forbilder. Enhver anledning til samtale, begrepslæring, lek og utforskning av språk bør benyttes.

- Det fysiske miljøet virker som den tredje pedagogen i barnets oppvekstmiljø, pedagogen og læringsmaterier er de to andre komponentene. Alt i barnehagen er lagt til rette for barna slik at de har frihet til å velge aktiviteter ut fra sine egne interesser. Alt materiell er derfor tilgjengelig for barnet til enhver tid ved å stå på hyller som er tilpasset barnegruppens høyde. Materialet skiftes ut avhengig av barnas interesser.
- Vi tilbyr foreldresamtale to ganger i året og etter ekstra behov til alle foreldre. Vi har også fokus på barnets trivsel og behov i barnehagen ved hjelp av dialog med foresatte i hente- og leveringssituasjon. Foresatte inviteres til å observere på avdelingen etter avtale med avdelingsleder.

11. LIVSMESTRING OG HELSE

Barnehagen skal bidra til barnas trygghet, livsglede, og følelse av egenverd.

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og samtidig gi rom for hvile.

Barnehagen skal bidra til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner.

Våre tiltak for å oppnå dette :

- Det finnes store forskjeller på barn når det gjelder den fysiske, intellektuelle og sosiale utvikling, også innenfor samme aldersgruppe. Montessori så viktigheten av denne observasjonen og det er derfor viktig for oss som Montessoribarnehage å ha aldersblandede grupper. Da blir det lettere for alle å finne noen på samme modningsnivå som en selv. De yngste barna kan få veiledning av de eldste, og alle får mulighet til å veilede noen og dermed være en ressurs i sin arbeidsgruppe.
- Barna får daglig muligheter til å tilberede frukt eller grønnsaker.
- Barnehagen er opptatt av et sunt og bærekraftig kosthold. Vi handler inn økologisk så langt det er mulig og maten som serveres er vegetarisk og næringsrik.

12. DANNING

Barnehagen skal støtte barnas utvikling av egen identitet og bidra til at barna utvikler positiv selvfølelse.

Barnehagen skal legge til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk dømmekraft.

Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

Våre tiltak for å oppnå dette :

- En av grunnpilarene i Montessoripedagogikken er at barnet skal føle trygghet i seg selv og se seg selv som en del av samfunnet det lever i. Vi har stort fokus på å lære det enkelte barn

gode verdier og holdninger. Dette gjør vi ved å være positive forbilder for barna og behandler barn, voksne og miljøet med respekt. For eksempel hvordan vi hilser på hverandre om morgenen og setter ting tilbake på plass når vi har brukt det.

- Vi voksne er lyttende til den kommunikasjonen som barna har og viser interesse for det de sier. Vår rolle er å være en god samtalepartner og være tilstede for de i hverdagen.
- Vi er bekræftende ovenfor deres tanker og følelser. Vi tar de på alvor, og viser barna tillit.

13. BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold.

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Gjennom miljørelaterte- og personrelaterte øvelser innenfor de praktiske hverdagsaktivitetene får barna mulighet til å lære hvordan de tar vare på seg selv og miljøet. Dette kan være å stelle og vanne planter, luke ugress, plukke opp søppel ute, gjøre det ryddig og rent rundt seg.
- Vi jobber med bevisstgjøring rundt kildesortering gjennom samtaler og sortering av avfall ut fra barnas utviklingsnivå.
- Vi går turer i nærmiljøet der vi har fokus på naturens forandringer gjennom årstidene og hvordan vi kan ta vare på naturen.

14. PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

Barnehagen skal planlegge, vurdere og dokumentere det pedagogiske arbeidet.

Våre tiltak for å oppnå dette :

- Årsplanen har fokus på å begrunne våre valg ut fra en Montessoripedagogisk plattform.
- Vi har regelmessige personalmøter, planleggingsdager og fagdager der vi arbeider med planlegging og evaluering.
- Vi sender ut foreldrebrev flere ganger i året der foreldrene får innblikk i barnas barnehagehverdag.
- Vi bruker Montessori Norge sin kvalitetsveileder som skal sikre at vi har riktig utvikling som Montessoribarnehage og på den måten også dokumenterer det pedagogiske arbeidet.

• TEATER/FORESTILLINGER

Vi inviterer eksterne til å holde forestillinger i barnehagen hvert år. Vi har forestillinger på høsten, et juleteater, og i forbindelse med karneval og senere på våren.

Dette skal tas opp i foreldrerådet hvert år.



montessoribarnehagen solsikken
montesol.no